

Plan van aanpak Borging energie

RUD Limburg Noord

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Energiebewust ondernemen	3
2.1	Energiebewust ondernemen vanuit duurzaamheidsperspectief	3
2.2	De klimaatopgave voor de regio.....	4
2.3	Energiebewust ondernemen vanuit andere invalshoeken	5
3	Stand van zaken	5
3.1	De energie- en klimaatbijdrage van bedrijven	5
3.2	Beschikbare instrumenten	6
3.2.1	Stimuleren: de wortel	6
3.2.2	Reguleren: de preek.....	7
3.2.3	Stimuleren en adviseren met de wet in de hand	7
3.3	Nieuwe ontwikkelingen	8
3.4	Stand van zaken RUD Limburg Noord	8
4	Kansen voor besparing	9
5	Voorgestelde aanpak	9
5.1	De mogelijke scenario's	9
5.2	Het voorgestelde scenario: extra inzet op energietoezicht	10
5.3	Het scenario en uitvoeringsniveau verder uitgewerkt	11
5.4	Vervolgstappen.....	12
	Bijlage: Informatie per gemeente	13

1 INLEIDING

De RUD Limburg Noord voert in opdracht van de 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten en de provincie milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Op grond van de landelijke wet- en regelgeving gelden voor veel bedrijven al sinds 1993 energiebesparingsverplichtingen. Door andere prioriteiten, onvoldoende kennis en capaciteit en een versnippering van specialismen, konden we tot dusver slechts mondjesmaat aandacht besteden aan de naleving van energieregels. In dit plan van aanpak leggen we een stevige basis voor de borging van de energiegerichte VTH-taken. Dit is belangrijk om meerdere redenen. Voor het realiseren van de nationale en lokale klimaatdoelstellingen is het essentieel dat bedrijven in de regio werk maken van energiebesparing en duurzame opwekking. Maar uiteindelijk levert energiebewust ondernemen de bedrijven zelf ook de nodige voordelen op, wat we bij de uitvoering van de energiegerichte taken zoveel mogelijk benadrukken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leggen we uit waarom energiebewust ondernemen zo belangrijk is, niet alleen vanuit duurzaamheidsperspectief maar ook vanuit het gezichtspunt van de bedrijven. We laten daarbij onder meer zien wat de bijdrage is van bedrijven aan de totale klimaatopgave. Hoofdstuk 3 schetst de huidige stand van zaken, de instrumenten die we ter beschikking hebben en enkele relevante ontwikkelingen. Op basis hiervan bepalen we in hoofdstuk 5 de potentie van een verhoogde inzet. Dit leidt tot een voorstel voor een algemene aanpak (inclusief vervolgstappen) in hoofdstuk 6.

2 ENERGIEBEWUST ONDERNEMEN

2.1 Energiebewust ondernemen vanuit duurzaamheidsperspectief

De energietransitie is de afgelopen jaren een vanzelfsprekend onderwerp geworden op de politieke agenda. Er bestaat inmiddels, wetenschappelijk gezien en enkele klimaatsceptici buiten beschouwing latend, geen twijfel meer over de link tussen klimaatverandering en de uitstoot van broeikasgassen ten gevolge van menselijk handelen. Om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken tot maximaal twee graden zijn in 2015 in Parijs klimaatafspraken gemaakt, die in Nederland met toenemende prioriteit worden uitgewerkt in de vorm van een landelijke Klimaatwet en een Klimaatakkoord. De hoofdlijnen van het Klimaatakkoord zijn in juni 2018 gepresenteerd en worden in de loop van 2018 samen met alle betrokken maatschappelijke partners uitgewerkt. De uitfasering van het landelijke aardgasnet is binnen de landelijke klimaatdiscussie een belangrijk thema. Mede door de problemen rond de aardgaswinning in Groningen, wil het kabinet de gaskraan versnel dicht draaien en focussen op duurzame alternatieven voor de huidige warmtevoorziening. Zowel voor huishoudens als voor bedrijven heeft dit grote consequenties.

2.2 De klimaatopgave voor de regio

Het Klimaatakkoord gaat uit van een reductie van de CO₂-uitstoot in Nederland met minimaal 49% in 2030 ten opzichte van de uitstoot in 1990. Omdat de uitstoot sinds 1990 nauwelijks is gedaald, bepaalt de huidige uitstoot in grote lijnen de besparingsopgave voor 2030. Een deel van de uitwerking van het Klimaatakkoord zal op regionaal niveau gaan plaatsvinden in de vorm van een Regionale Energie Strategie (RES) per regio. De RES-sen moeten medio 2019 gereed zijn. Hoe de regio's er exact zullen uit gaan zien en hoe de totale klimaatopgave zal worden verdeeld over het land, wordt komend jaar pas duidelijk. Vooralsnog gaan we er vanuit dat we in Noord- en Midden-Limburg een evenredige bijdrage zullen moeten leveren aan de totale opgave (49% CO₂-reductie in 2030).

Op basis van de meest recente, complete gegevens in de landelijke Klimaatmonitor (2015) is de totale CO₂-uitstoot gerelateerd aan het gebruik van fossiele brandstoffen in de regio in de grafiek hieronder in beeld gebracht. In totaal gaat het om een uitstoot van 5 miljoen ton CO₂ over het jaar 2015¹. Uit de grafiek kan worden afgeleid dat de bijdrage van de verschillende bedrijfscategorieën maar liefst 53% bedraagt, wat overeenkomst met ca. 2,7 miljoen ton CO₂. Hier is de bijdrage van het zakelijke verkeer (o.a. het vrachtverkeer) nog niet in meegenomen. Bedrijven leveren dus een fikse bijdrage aan de CO₂-uitstoot in de regio en het is dan ook logisch dat het beperken van de uitstoot bij bedrijven een speerpunt wordt bij het realiseren van de klimaatdoelstellingen.

1 ton CO₂ uitstoten doe je wanneer je...

319 liter diesel verbrandt

7x naar Parijs vliegt

16.000 km met de trein reist

reist

Om 1 ton CO₂ te

compenseren moeten 50

bomen een jaar lang

groeien....

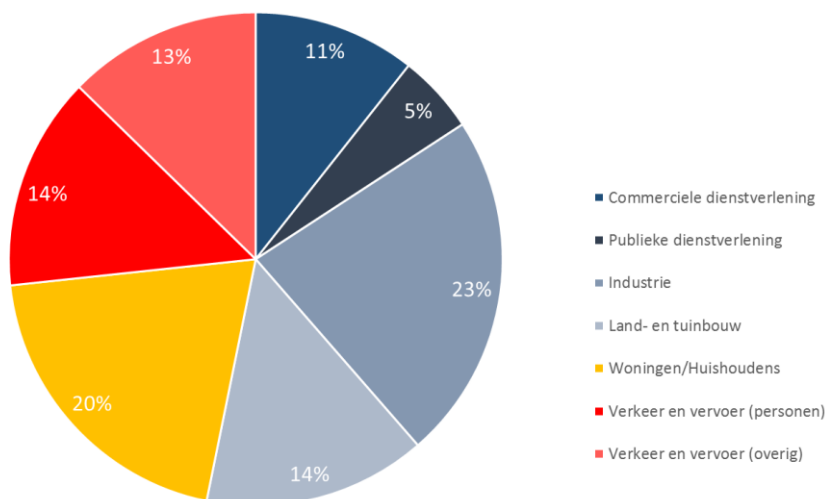

Fig. CO₂-uitstoot in 2015 (5 miljoen ton) verdeeld over de verschillende energiegebruikers (incl. snelwegen)

¹ Uitstoot van buiten de regio is niet meegenomen, denk hierbij bijvoorbeeld aan transportbewegingen buiten de regio die samenhangen met de intensieve veehouderij, de uitstoot van de luchtvaart of de uitstoot van andere broeikasgassen zoals methaan.

Het aandeel van de verschillende bedrijfssectoren verschilt per gemeente en per regio. Dat geldt bijvoorbeeld voor het aandeel land- en tuinbouw. In de bijlagen bij dit plan van aanpak zijn de grafieken per gemeente weergegeven.

2.3 Energiebewust ondernemen vanuit andere invalshoeken

Om de klimaatdoelstellingen te realiseren, zijn energiemaatregelen bij bedrijven essentieel. Maar ook bedrijfsmatig gezien, is het interessant om energiebewust te ondernemen. Hoewel de energietarieven voor bedrijven in veel gevallen laag zijn, zorgen ze wel voor een steeds terugkerende kostenpost. In totaal schatten we de kale energielasten voor bedrijven in onze regio in op ca. 250 miljoen euro per jaar. Wanneer we rekening houden met energiebelasting zijn de kosten nog vele malen hoger. Door energiemaatregelen te treffen kan op deze kosten worden bespaard. Omdat de wettelijke verplichtingen zich vooral richten op maatregelen die binnen vijf jaar worden terugverdiend, loont het om er in te investeren.

Maar investeren in energiebesparing heeft nog meer voordelen. Het leidt in veel gevallen tot efficiëntieverbeteringen (processen worden ook op andere punten doorgelicht), een waardevermeerdering van het bedrijfspan en/of een beter werkklimaat voor medewerkers. Het maakt bedrijven toekomstbestendiger, zeker wanneer wordt nagedacht over alternatieven voor het gebruik van aardgas. Energiebewust ondernemen vormt bovendien een integraal onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen wat door veel bedrijven wordt omarmd en kan leiden tot extra klandizie (groen imago, voldoen aan inkoopwettelijke eisen van klanten).

3 STAND VAN ZAKEN

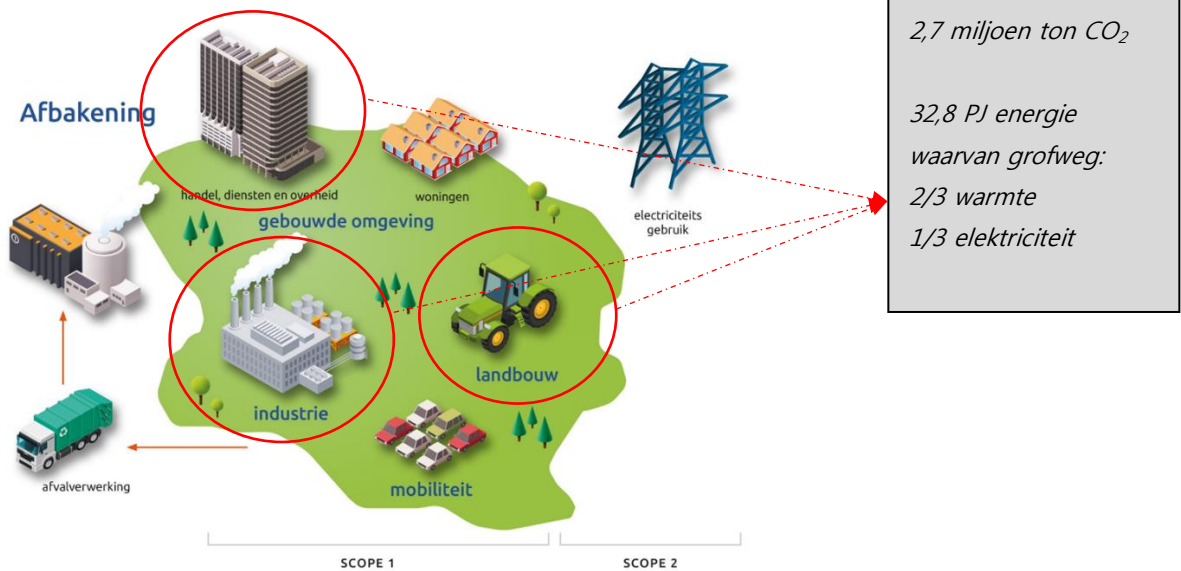
3.1 De energie- en klimaatbijdrage van bedrijven

Het nader specificeren van de bijdrage van bedrijven aan de regionale klimaatopgave is lastig. Het energiegebruik van bedrijven wordt via verschillende monitoringssystemen in beeld gebracht, maar in alle gevallen ontbreken (mede vanwege privacywetgeving) gegevens op bedrijfs- of bedrijfstakniveau. Bij het voorbereiden van dit plan van aanpak, hebben we gekeken naar drie systemen:

- De landelijke Klimaatmonitor: zowel energie- als CO₂-gegevens voor alle hoofdsectoren;
- Het energiedashboard van de provincie Limburg: energievraag in petajoules (PJ), voor een deel niet toegekend aan een bepaalde hoofdsector (sector onbekend: niet zeker dat het om de energievraag van bedrijven gaat);
- Een eigen bestand van de RUD Limburg Noord: gedetailleerde energiecijfers, niet alle bedrijven in beeld, land- en tuinbouw ontbreekt.

Voor het planjaar 2015 varieert het energiegebruik op basis van deze systemen van 29,3 PJ (eigen systeem RUD) tot 34,8 PJ (provincie Limburg incl. onbekende energiecijfers). De landelijke Klimaatmonitor laat een energieverbruik van 32,8 PJ zien. Vanwege de volledigheid hebben we de

laatst genoemde monitor bij het opstellen van het plan van aanpak als uitgangspunt gehanteerd en hebben we voor een verdere detaillering op bedrijfstakniveau gekeken naar de cijfers uit de eigen database van de RUD Limburg Noord. Een belangrijk aandachtspunt is dat ruim 2/3 van het energiegebruik bij bedrijven bestemd is voor warmte, waarbij aardgas nog veruit de belangrijkste energiedrager is.

(Bron: landelijk protocol monitoren energie- en klimaatdoelen)

Om de CO₂-uitstoot gerelateerd aan het fossiele energiegebruik van bedrijven terug te dringen, kunnen bedrijven maatregelen treffen gericht op energiebesparing en op duurzame opwekking. Vooral nog ligt de focus (ook vanuit de wet- en regelgeving) vooral op besparen. Dat wat bespaard wordt, hoeft immers niet te worden opgewekt en het potentieel voor besparing is nog hoog.

3.2 Beschikbare instrumenten

3.2.1 Stimuleren: de wortel

Verschillende gemeenten hebben de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het stimuleren van energiemaatregelen bij bedrijven bijvoorbeeld door het afsluiten van een convenant of Green Deal, het aanbieden van energiescans en de organisatie van bijeenkomsten. De koplopers en de twijfelende middenmoters zijn met deze aanpak nog wel in beweging te krijgen. Maar er moet meer gebeuren om de andere bedrijven mee te krijgen.

Effectief energiebeleid:

De wortel, preek en de stok

3.2.2 Reguleren: de preek

Sinds 1993 (de verruiming van de reikwijdte van de Wet Milieubeheer) gelden voor veel bedrijven al energiebesparingsverplichtingen. Inmiddels zijn deze verplichtingen verder uitgewerkt in meerdere besluiten en regels. Voor een totaaloverzicht hiervan verwijzen we naar de landelijke websites van Infomil en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). We beschrijven hieronder alleen de belangrijkste taken:

Activiteitenbesluit/erkende maatregelen

Bedrijven en instellingen met een jaarlijks elektriciteitsverbruik van meer dan 50.000 kWh of meer dan 25.000 m³ aardgasequivalenten zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Ter verduidelijking van deze verplichting zijn inmiddels voor 19 branches die vallen onder het Activiteitenbesluit zogenaamde erkende maatregelenlijsten (EML) opgesteld. Om de naleving van de verplichtingen te bevorderen, wordt in 2019 een informatieplicht ingevoerd. Op grond daarvan moeten bedrijven zelf aangeven of ze de verplichte maatregelen hebben getroffen.

Energie en de Omgevingsvergunning

Niet alle bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit. Bij bedrijven die vergunningplichtig zijn en niet deelnemen aan CO₂-emissiehandel (ETS) of aan meerjarenafspraken (MJA), maakt de aandacht voor energie onderdeel uit van de vergunningvoorschriften. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat een energiebesparingsonderzoek wordt voorgeschreven.

Energie-Efficiency Richtlijn (Energie-Efficiency Directive EED)

Grote ondernemingen (bv. meer dan 250 fte) zijn verplicht om 1 x per 4 jaar een energieaudit te laten uitvoeren waarmee mogelijke energiemaatregelen in beeld worden gebracht. Een belangrijk punt van aandacht is dat gemeenten voor het beoordelen van de EED-audits budget hebben gekregen dat niet-geoormerkt aan de algemene middelen is toegevoegd (compensatie uitvoeringslasten EED).

Het bevoegd gezag (vaak de gemeente) is verantwoordelijk voor het toezicht op de energiebesparingsverplichtingen. Heel concreet gaat het om het toezicht op voorgeschreven (erkende) maatregelen en rapportageverplichtingen, het opnemen van voorschriften in en het actualiseren van vergunningen en het beoordelen van energiebesparingsonderzoeken, audits e.d. Uiteindelijk kan het niet-naleven van verplichtingen leiden tot bestuurlijke handhaving zoals het opleggen van een dwangsom ('de stok').

3.2.3 Stimuleren en adviseren met de wet in de hand

Hoewel de wet- en regelgeving de taken van het bevoegd gezag exact bepaalt en 'de stok' uiteindelijk beschikbaar is wanneer het echt niet anders kan, is energietoezicht in de praktijk meer dan het wijzen op regels en wetten. Zoals in hoofdstuk 2 al is omschreven, kunnen bedrijven veel voordeel halen uit een energiebewuste aanpak. Het energietoezicht kan dan ook worden beschouwd als een manier om bedrijven bewust te maken van de mogelijkheden en op weg te helpen bij het maken van zinvolle

keuzes. Dit vergt wel extra kennis en extra vaardigheden van de toezichthouders die met het onderwerp aan de slag gaan.

3.3 Nieuwe ontwikkelingen

De beschikbare instrumenten en de energiegerichte VTH-taken zijn aan veranderingen onderhevig. Hieronder zetten we de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen op een rij:

- Het landelijke Klimaatakkoord dat op regionaal niveau wordt uitwerkt in een Regionale Energie Strategie zal leiden tot meer aandacht voor energiematregelen in de gebouwde omgeving op lokaal en regionaal niveau (o.a. de Warmtetransitie). Het is overigens nog niet duidelijk welke rekensystematiek (en basisjaar) hierbij gehanteerd zal worden;
- De informatieplicht voor bedrijven die in 2019 wordt ingevoerd, leidt waarschijnlijk tot meer informatie over individuele bedrijven waardoor het toezicht efficiënter kan worden gepland. Daarnaast is het de bedoeling dat de informatieplicht (en de daarbij horende landelijke informatiecampagne) bedrijven stimuleert om met energiebesparing te starten;
- De Erkende Maatregelenlijsten worden in 2019 geactualiseerd zodat ze beter aansluiten op de huidige stand van de techniek;
- Begin 2019 verschijnen VTH Kwaliteitscriteria voor Energiebesparing en Duurzaamheid die moeten leiden tot een professionalisering van de uitvoering van de VTH-taken;
- De aandacht voor duurzaamheid in bredere zin brengt andere aandachtspunten met zich mee voor bevoegde gezagen (gemeenten) en de RUD Limburg Noord. Het gaat hierbij onder meer om de geluidproductie van duurzame energievoorzieningen (warmtepompen, windturbines), veiligheidsaspecten (accu's, waterstofinstallaties), het bewaken van de bodemkwaliteit (bodemenergiesystemen, warmtenetten) en andere duurzaamheidsaspecten (o.a. circulair ondernemen, klimaatadaptatie, asbestverwijdering).

3.4 Stand van zaken RUD Limburg Noord

De afgelopen jaren hebben we bij de RUD Limburg Noord op beperkte schaal gewerkt aan het uitvoeren van de energiegerichte VTH-taken. Vrijwel alle toezichthouders in Noord-Limburg hebben hiervoor een basisopleiding Energie gevolgd. Omdat het toezicht op energiebesparingsverplichtingen extra kennis en extra vaardigheden vereist, hebben zes toezichthouders een meer diepgaande opleiding gevolgd (één van deze toezichthouders is niet langer werkzaam in de regio). Daarnaast hebben enkele vergunningverleners de afgelopen jaren ruimte gekregen voor o.a. het beoordelen van EED-audits. Omdat de aandacht voor energie niet structureel is geborgd, de inzet versnipperd is en de prioriteit tot dusver bij andere onderwerpen wordt gelegd, schatten we de huidige totale inzet in de hele regio voor het onderwerp Energie in op 1 – 1,5 fte. Dit is veel te weinig om alle taken op een adequaat niveau uit te voeren.

Het toezicht dat de afgelopen jaren is uitgevoerd, heeft de potentie van energietoezicht duidelijk gemaakt. Uit de resultaten van branchegerichte toezichtsprojecten leiden we af dat een energiebesparing van 10% heel reëel is wanneer bedrijven worden gewezen op bv. de erkende maatregelen. Met dit gegeven hebben we in het volgende hoofdstuk de potentie in beeld gebracht van een verhoogde inzet op de energiegerichte VTH-taken in de regio.

4 KANSEN VOOR BESPARING

Wanneer we uitgaan van een energiebesparing van 10% bij alle branches in de regio, kan in potentie 3,28 PJ en 270.000 ton CO₂ per jaar worden bespaard. Vergeleken met de totale klimaatopgave voor 2030 (grofweg 49% van 5 miljoen ton CO₂) is dit een aanzienlijke besparing, zeker als we benadrukken dat het hierbij gaat om voor de hand liggende besparingsmaatregelen die binnen 5 jaar worden terugverdiend. Deze maatregelen zijn dus ook financieel interessant voor bedrijven (10% besparing levert alleen al aan kale energielasten in totaal 25 miljoen euro per jaar op voor de bedrijven in de regio).

De omvang van de besparing wordt pas echt duidelijk wanneer we hem relateren aan de duurzame energievoorzieningen die we nodig hebben als we dezelfde hoeveelheid energie duurzaam zouden willen opwekken. Als we alleen de aan elektriciteit gerelateerde energie zouden willen opwekken in plaats van deze te besparen, dan zijn hiervoor ca. 51 windturbines of 1,1 miljoen zonnepanelen nodig. Wanneer we dit ook voor warmte doen, liggen deze getallen aanmerkelijk hoger.

Overigens wil het niet zeggen dat we geen wind of zon meer nodig hebben als bedrijven gaan besparen op energie. We hebben het hier maar over 10% van het energiegebruik van bedrijven. Voor het daadwerkelijk realiseren van de klimaatdoelstellingen is dus nog veel meer nodig. Maar door te besparen kunnen we de inzet op duurzame energie en de daarmee samenhangende ruimteclaim wel beperken.

Potentiele, realistische besparing

10% energiebesparing -> 10% vermindering CO₂-uitstoot

270.000 ton CO₂/jaar of 3,28 PJ/jaar

2,33 PJ/jaar (gas) + 0,95 PJ/jaar (elektra)

5 VOORGESTELDE AANPAK

5.1 De mogelijke scenario's

Bij het voorbereiden van het uiteindelijke voorstel, hebben we gekeken naar drie mogelijke scenario's:

Business as usual

We gaan door op de huidige voet. Iedere gemeente volgt haar eigen beleid en de RUD Limburg Noord handhaaft het huidige uitvoeringsniveau. De consequenties hiervan zijn moeilijk te bepalen.

Wellicht dat de stijging van de energiebelasting en de overige afspraken die voortvloeien uit het landelijke Klimaatakkoord nog leiden tot een vermindering van het energiegebruik van bedrijven, maar vooralsnog is daar geen zicht op.

Extra inzet op energietoezicht

We vergroten de inzet op toezicht en combineren dit waar mogelijk met de inzet op andere energiegerichte VTH-taken zoals het beoordelen van audits en het actualiseren van vergunningen. Ondanks het feit dat we nog niet alle informatie in detail beschikbaar hebben, gaan we op een pragmatische, branchegerichte manier aan de slag waarbij we kiezen voor de branches waarbij we het meeste effect verwachten.

Alle energiegerichte VTH-taken in detail uitwerken en volledig conform wet- en regelgeving oppakken

We verzamelen extra informatie over het energiegebruik van bedrijven, werken de inzet van alle energiegerichte VTH-taken (anders dan toezicht) in detail uit en wachten de landelijke ontwikkelingen nog even af voordat we concreet aan de slag gaan. Dit kost veel tijd en we hebben al voldoende informatie om aan de slag te gaan.

5.2 Het voorgestelde scenario: extra inzet op energietoezicht

Het meest voor de hand liggende scenario is: in eerste instantie inzetten op extra energietoezicht, waar mogelijk gecombineerd met de andere taken. Dit scenario kunnen we op verschillende niveaus uitvoeren:

- Toezicht bij alle bedrijven;
- Toezicht bij groot- en middelverbruikers;
- Toezicht bij grootverbruikers.

Uiteraard heeft de keuze van een uitvoeringsniveau consequenties voor de benodigde inzet in uren en euro's. Daarom hebben we op basis van het gedetailleerde bestand van de RUD Limburg Noord in beeld gebracht wat de potentie is van de verschillende uitvoeringsniveaus en wat het betekent voor de benodigde inzet. De resultaten hebben we samengevat in de tabel hieronder. Voor alle duidelijkheid benadrukken we hierbij dat het betreffende bestand niet volledig is en dat met name de land- en tuinbouw ontbreekt. Dit zorgt er voor dat de maximale potentiële besparing in PJ in deze tabel lager is (2,93 PJ) dan de totale potentiële besparing die we eerder hebben genoemd (3,28 PJ).

Uit de tabel blijkt dat alleen met toezicht bij de grootverbruikers al 87% van de maximale energiewinst kan worden bereikt. De volgende stappen kosten relatief veel meer inspanning en leveren naar verhouding weinig extra winst op. Focussen op de grootverbruikers ligt dus voor de hand.

Uitvoeringsniveau	Besparingspotentie in PJ	Loonkosten
Alle bedrijven	2,93	7,5 x loonkosten minimaal
Groot- en middelverbruikers	2,68 (91%)	2,3 x loonkosten minimaal
Grootverbruikers	2,56 (87%)	Loonkosten minimaal

Tab. Besparingspotentie per uitvoeringsniveau incl. loonkosten (niet alle bedrijven in beeld, excl. land- en tuinbouw)

De extra loonkosten hebben we in bovenstaande tabel bewust niet in euro's uitgedrukt omdat ze betrekking hebben op een onvolledig bedrijvenbestand. Wanneer we kijken naar het totale aantal bedrijven in de regio, heeft de voorgestelde aanpak naar verwachting betrekking op in totaal 1.000 – 1.200 bedrijven. Het benodigde aantal uren voor toezicht schatten we globaal in op 12.000 – 14.400 uren. Wanneer deze uren in een periode van twee jaar worden ingezet, levert dit met een uurtarief van € 77 een totale kostenpost op van ca. € 450.000 – € 550.000 per jaar voor de hele regio.

Bij de voorgaande berekening plaatsen we een paar kanttekeningen. De grootverbruikers in de regio vallen voor een deel onder de EED-verplichtingen, de CO₂-emissiehandel (ETS) en/of meerjarenafspraken (MJA). Voor deze bedrijven geldt een andere aanpak. Omdat de uitsplitsing op dit moment nog niet kan worden gemaakt (nog te weinig informatie op bedrijfsniveau) en andere taken ook inzet met zich meebrengen, is dit verschil vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

5.3 Het scenario en uitvoeringsniveau verder uitgewerkt

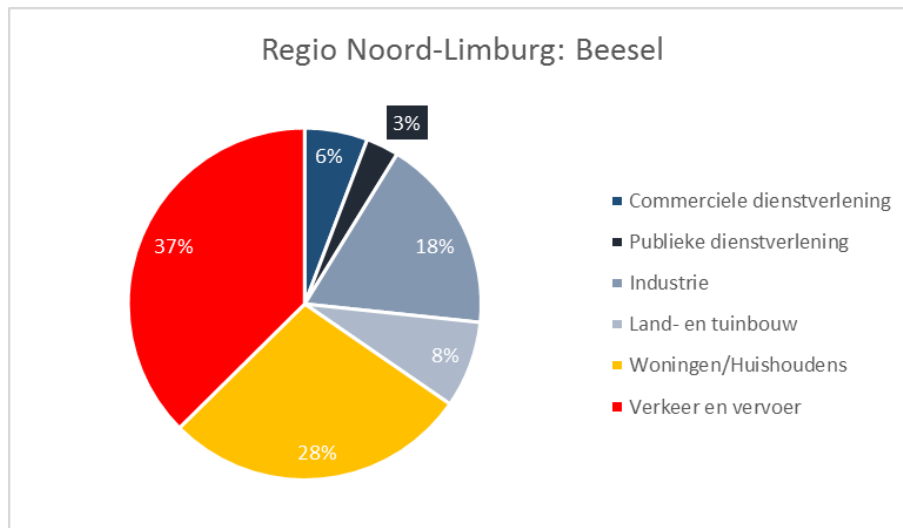
Op basis van het voorgaande is besloten om het energietoezicht bij grootverbruikers structureel in te bedden in de nieuwe branche- en risicogerichte aanpak. Bij het kiezen van de branches voor energietoezicht houden we rekening met de volgende aspecten:

- We starten met branches die onderdeel vormen van de gebouwde omgeving zoals maatschappelijk (gemeentelijk) vastgoed en kantoorpanden;
- Per gemeente stellen we eventuele andere prioritaire branches vast;
- Branches waarover in het kader van het Klimaatakkoord (aan de Klimaattafels) nadere afspraken worden gemaakt (bv. procesindustrie) pakken we pas aan wanneer meer duidelijkheid bestaat over deze afspraken.

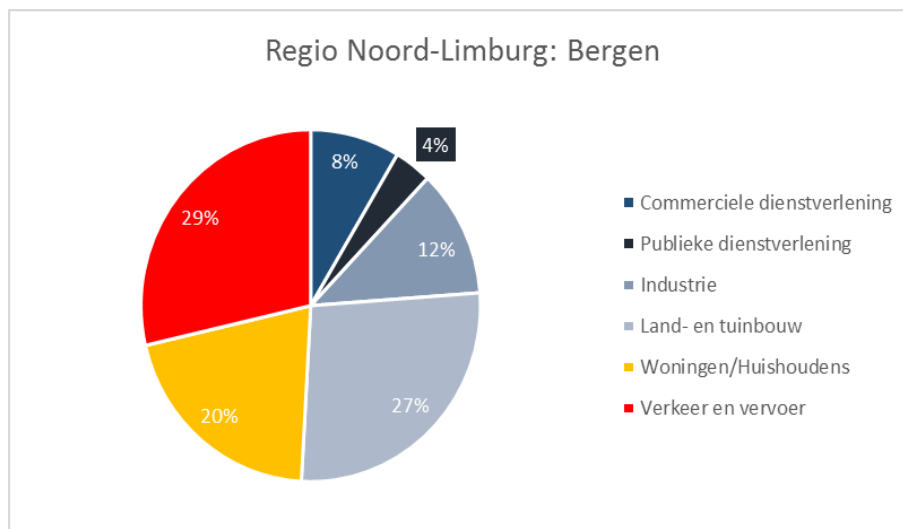
Begin 2019 (nog voor de totstandkoming van de voorjaarsnota's) brengen we in overleg met de gemeenten in beeld wat energietoezicht bij alle grootverbruikers per gemeente exact betekent (uren en euro's). Op dit moment kan deze doorrekening nog niet worden gemaakt omdat de beschikbare informatie op bedrijfsniveau niet compleet is. De lijsten met grootverbruikers per gemeente moeten daarvoor worden gescreend en in overleg worden aangepast en/of aangevuld. Op basis daarvan kan vervolgens een aanpak voor 2020 worden voorbereid die geborgd wordt in de gemeentelijke uitvoeringsprogramma's voor dat jaar en de jaren die daarop volgen.

BIJLAGE: INFORMATIE PER GEMEENTE

Bijdrage van de verschillende sectoren aan de CO₂-uitstoot in 2015 (volgens de landelijke Klimaatmonitor, inclusief verkeer op snelwegen)

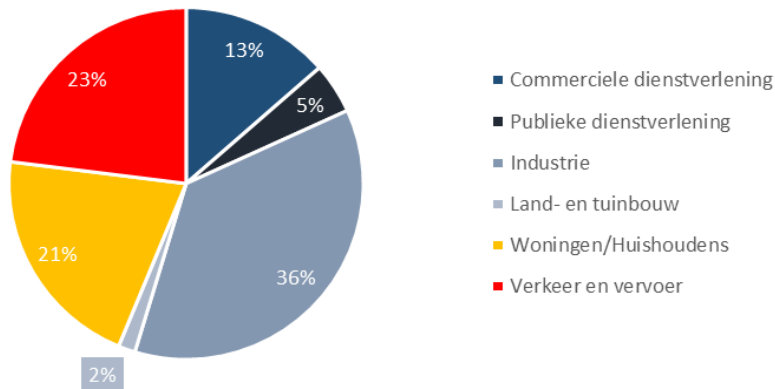

Bijdrage bedrijven in Beesel: 35% (Industrie belangrijkste)

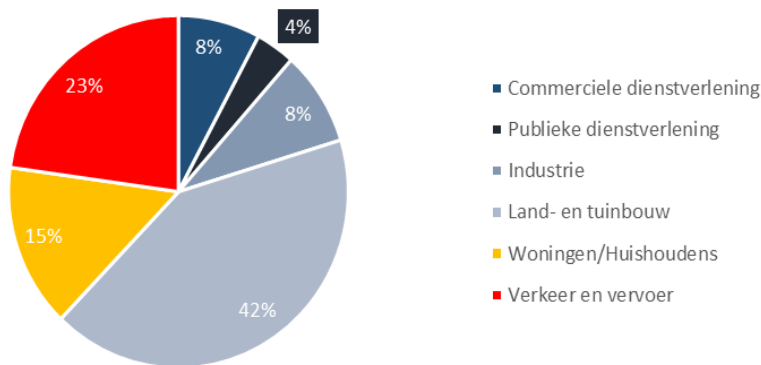
Bijdrage bedrijven in Bergen: 51% (Land- en tuinbouw belangrijkste)

Regio Noord-Limburg: Genep

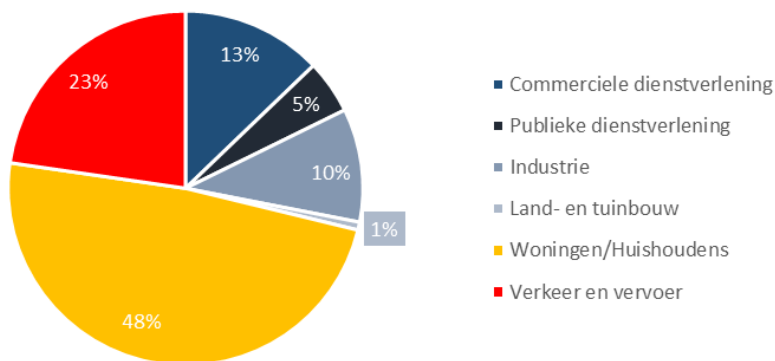
Bijdrage bedrijven in Genep: 56% (Industrie belangrijks)

Regio Noord-Limburg: Horst aan de Maas

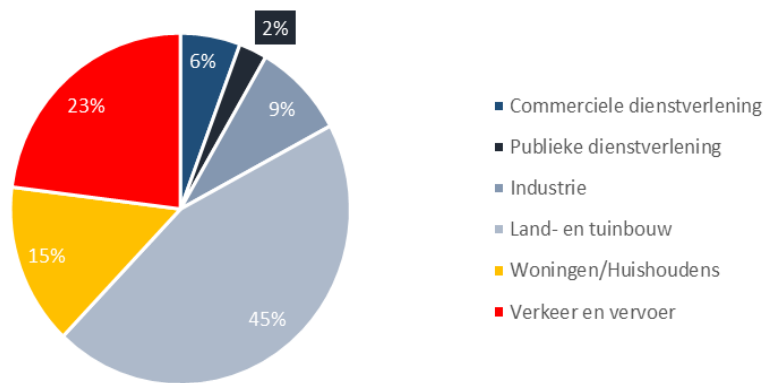
Bijdrage bedrijven in Horst aan de Maas: 62% (Land- en tuinbouw belangrijkste)

Regio Noord-Limburg: Mook en Middelaar

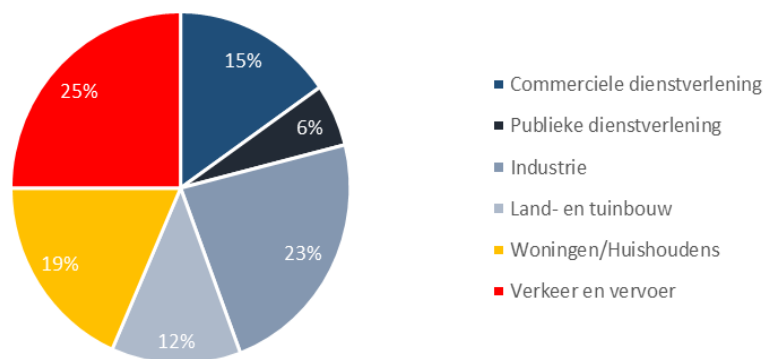
Bijdrage bedrijven in Mook- en Middelaar: 29% (Commerciële dienstverlening belangrijkste)

Regio Noord-Limburg: Peel en Maas

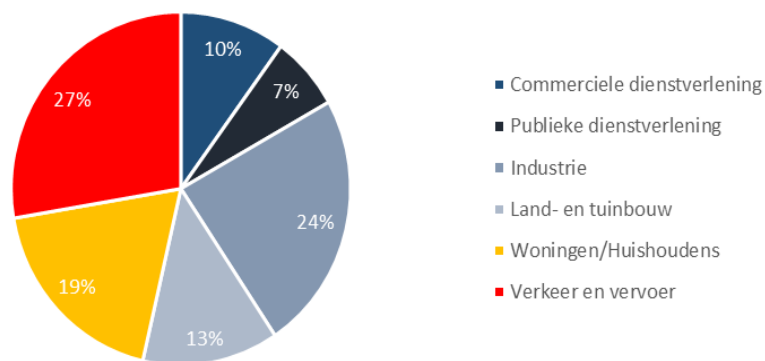
Bijdrage bedrijven in Peel en Maas: 62% (Land- en tuinbouw belangrijkst)

Regio Noord-Limburg: Venlo

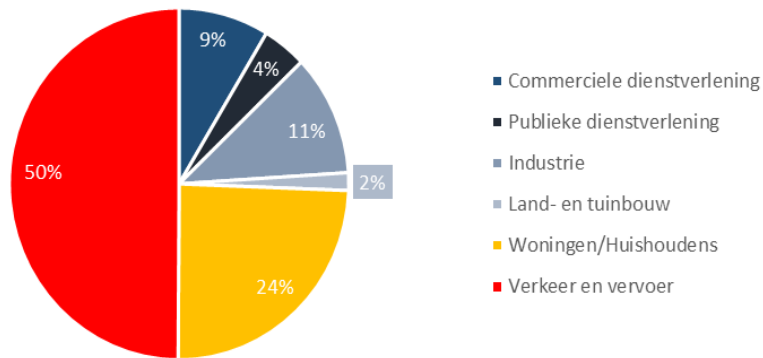
Bijdrage bedrijven in Venlo: 56% (Industrie belangrijkst)

Regio Noord-Limburg: Venray

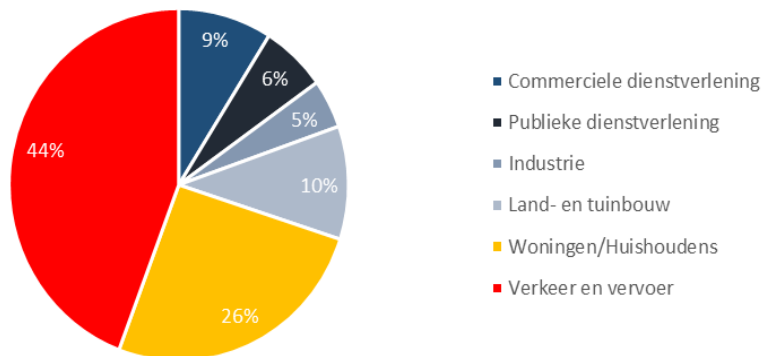
Bijdrage bedrijven in Venray: 54% (Industrie belangrijkst)

Regio Midden-Limburg: Echt-Susteren

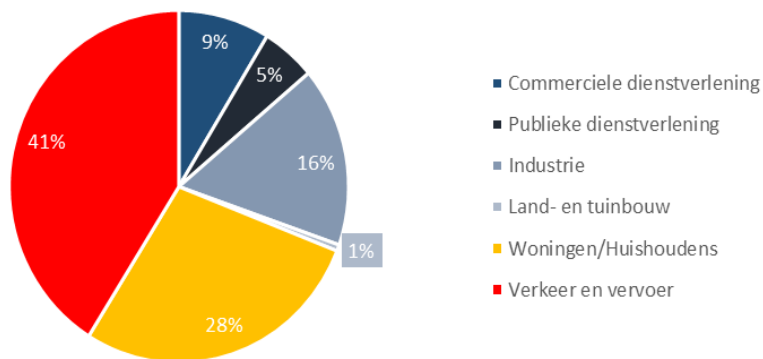
Bijdrage bedrijven in Echt-Susteren: 26% (Industrie belangrijkst)

Regio Midden-Limburg: Leudal

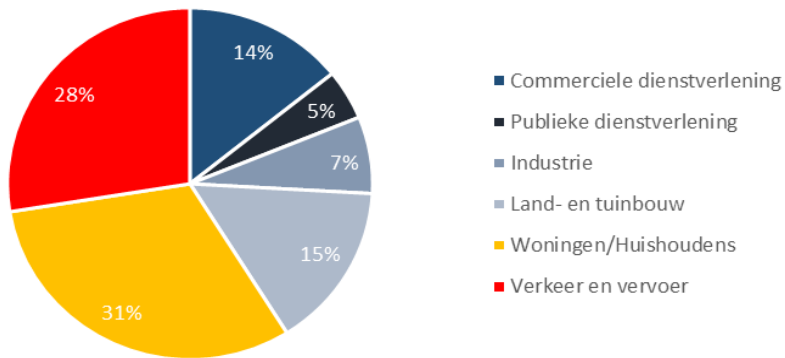
Bijdrage bedrijven in Leudal: 25% (Land- en tuinbouw belangrijkst)

Regio Midden-Limburg: Maasgouw

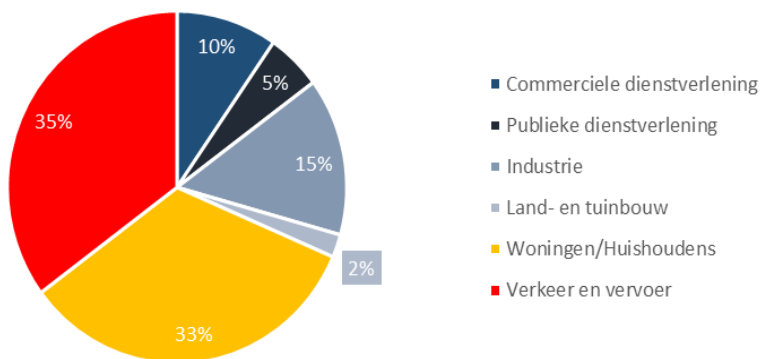
Bijdrage bedrijven in Maasgouw: 31% (Industrie belangrijkst)

Regio Midden-Limburg: Nederweert

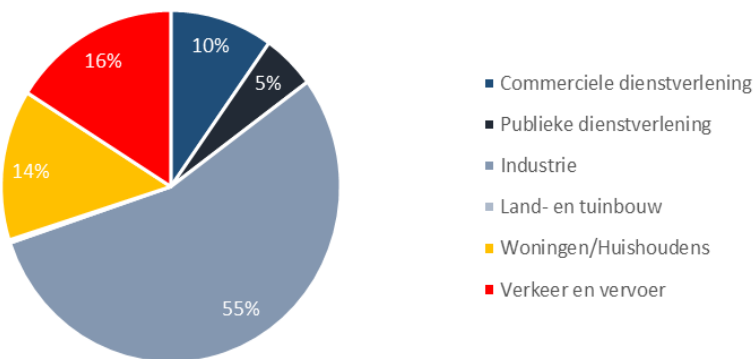
Bijdrage bedrijven in Nederweert: 41% (Land- en tuinbouw belangrijkste)

Regio Midden-Limburg: Roerdalen

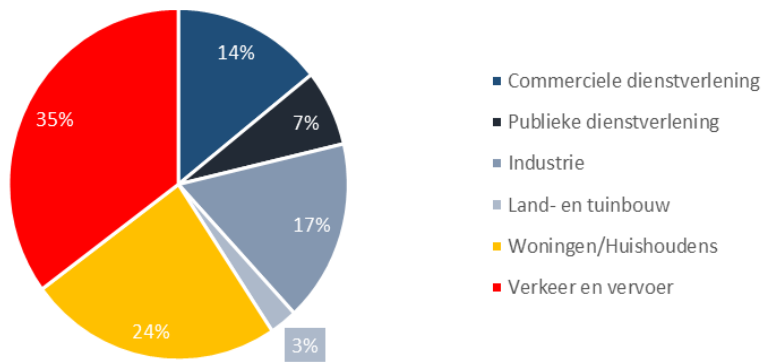
Bijdrage bedrijven in Roerdalen: 32% (Industrie belangrijkste)

Regio Midden-Limburg: Roermond

Bijdrage bedrijven in Roermond: 70% (Industrie belangrijkste)

Regio Midden-Limburg: Weert

Bijdrage bedrijven in Weert: 41% (Industrie belangrijkste)